

LAUSUNTO

6.3.2026

VN/24783/2025

VN/24783/2025-VNK-24

Puolustusministeriö

Valtioneuvoston kanslian lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen sekä Naton operaatioportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdystä sopimuksesta

Valtioneuvoston kanslialta on pyydetty lausuntoa otsikon mukaisessa asiassa. Lausuntopyyntöissä tarkoitettu sopimus täydentää Pariisin pöytäkirjan (SopS 25/2024 ja SopS 26/2024) ja Nato SOFA:an (SopS 23/2024 ja SopS 24/2024) määräyksiä. Pariisin pöytäkirjaa ja Nato SOFA:aa koskevaan hallituksen esitykseen valtioneuvoston kanslia on ottanut kantaa lausunnossaan VN/7659/2023-VNK-39.

Täydentävä sopimus liittyy kiinteästi Suomen Nato-jäsenyyteen ja sen kansalliseen toimeenpanoon. Aiempien sopimusjärjestelyjen lisäksi sopimukseen sisältyy uusia määräyksiä esimerkiksi tilojen ja kiinteistöjen käytöstä, luvista, sopimustoimittajista, koulutuksesta, ja televiestinnästä sekä korkea-arvoisen henkilöstön vapauksista ja erioikeuksista. Täydentävällä sopimuksella mahdollistetaan Naton kansainvälisten sotilasesikuntien ja -organisaatioiden tehokas toiminta. Täydentävä sopimus soveltuu yleisesti kaikkiin niihin Suomessa toimiviin Naton sotilasesikuntiin ja muihin sotilasorganisaatioihin, kuten Naton osaamiskeskukseen, joihin sovelletaan Pariisin pöytäkirjaa. Valtioneuvoston kanslian käsityksen mukaan sopimus voisi tulla siis sovellettavaksi tällä hetkellä ainoastaan Mikkelin Nato-esikunnassa (Multi Corps Land Component Command) Suomessa, koskien siellä palvelevia henkilöitä ja osin heidän perheenjäseniään.

Täydentävä sopimus tulisi valtioneuvoston kanslian arvion mukaan hyväksyä ja sen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saattaa voimaan. Näin Suomi voi täysimääräisesti osallistua Naton toimintaan. Pariisin pöytäkirjaan ja Nato SOFA:an liittymistä koskevassa hallituksen esityksessä on todettu, että Nato SOFAn tultua kansallisesti voimaan ja kun yhteistyön muodot ja käytännöt tarkentuvat, on mahdollista muodostaa tarkempi käsitys siitä, onko kansalliseen lainsäädäntöön syytä tehdä ja miltä osin nimenomaisia lähettäjävaltion joukkoja koskevia poikkeussääntöjä. Hallituksen esityksen mukaisesti järjestelyihin kuuluu lukuisia poikkeuksia, joiden osalta soveltamiskäytäntöön voi jäädä paljonkin liikkumavaraa erilaisille tilanteille. Olisi tärkeää, että puolustusministeriö seuraa ja arvioi lainsäädännön soveltamista.

Valtioneuvoston kanslia korostaa valtiosuvereniteetin sekä valtioiden keskinäisen tasa-arvon periaatteiden merkitystä. Periaatteet edellyttävät toisen valtion valtiovaltaan kohdistuvaa kunnioitusta. Nato SOFAn sopimuspuolen joukkojen saapuminen toisen sopimuspuolen alueelle ja läsnäolo siellä edellyttää aina kyseisen sopimuspuolen suostumusta. Kyseinen sopimuspuoli määrittää sen, millä tavalla suostumus annetaan ja ilmaistaan. Nato SOFAn peruseriaatteisiin kuuluu myös vastaanottajavaltion lainsäädännön kunnioittaminen. Joukot, siviilihenkilöstö ja niiden jäsenet sekä näiden huollettavat ovat velvollisia kunnioittamaan vastaanottajavaltion lakia ja pidättymään kaikista sopimuksen hengen vastaisista toimista ja erityisesti kaikesta poliittisesta

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Valtioneuvoston kanslia

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 23
00023 Valtioneuvosto

Snellmaninkatu 1 A
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.vnk@gov.fi

toiminnasta vastaanottajavaltiossa (ks. Nato SOFAn II artikla). Niin ikään se, että sopimukset on pantava täytäntöön vilpittömässä mielessä, on olennainen Nato SOFAn soveltamista määrittävä kansainvälisen oikeuden periaate. Näiden periaatteiden osalta hallituksen esitystä voisi vielä täydentää.

Valtioneuvoston kanslia yhtyy hallituksen esityksen käsittelyjärjestystä koskevassa osiossa esitettyyn arvioon, jonka mukaan esitys voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, koska sopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia taikka Suomen täysivaltaisuuden kannalta merkittävää toimivallan siirtoa perustuslain 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Alivaltiosihteeri

Timo Lankinen

Lainsäädäntöneuvos

Teija Pellikainen

Jakelu PLM Puolustusministeriö

Tiedoksi PLM HO LA Oikeudellisen tuen sektori, Tuukka Einola

VN/24783/2025-VNK-24

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: